

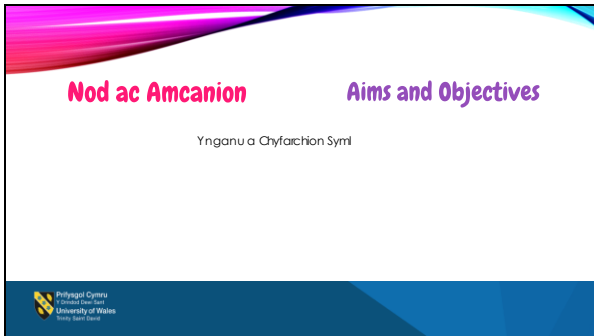

ECAD5002C

Yr Iaith ar Daith 2

Sesiwn 1

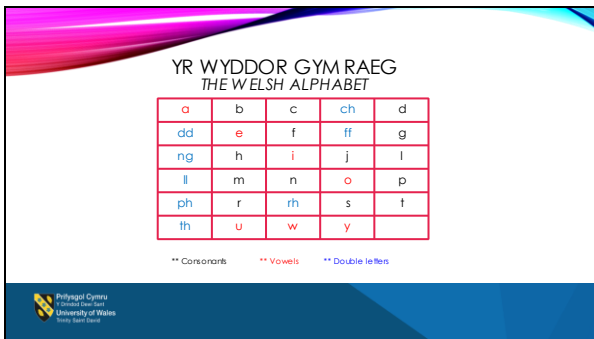
PŴylfael Cymru
Welsh Language Centre
University of Wales
Trinity Hall, Cardiff

Nod ac Amcanion **Aims and Objectives**

Ynganu a Chyfarchion Symml

PŴylfael Cymru
Welsh Language Centre
University of Wales
Trinity Hall, Cardiff

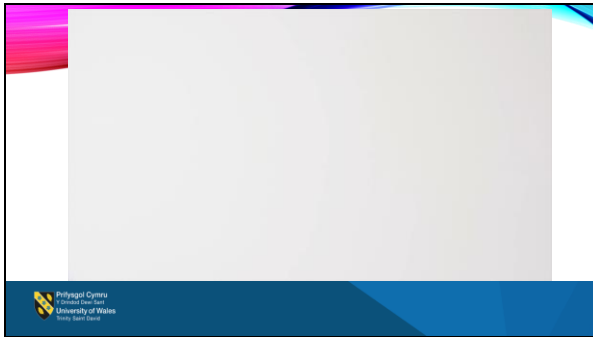

YR WYDDOR GYM RAEG
THE WELSH ALPHABET

a	b	c	ch	d
dd	e	f	ff	g
ng	h	i	j	l
ll	m	n	o	p
ph	r	rh	s	t
th	u	w	y	

** Consonants ** Vowels ** Double letters

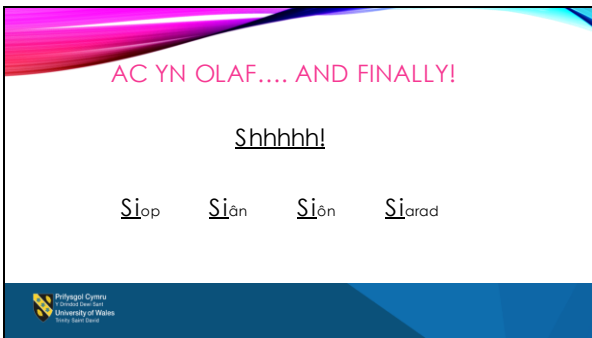
PŴylfael Cymru
Welsh Language Centre
University of Wales
Trinity Hall, Cardiff

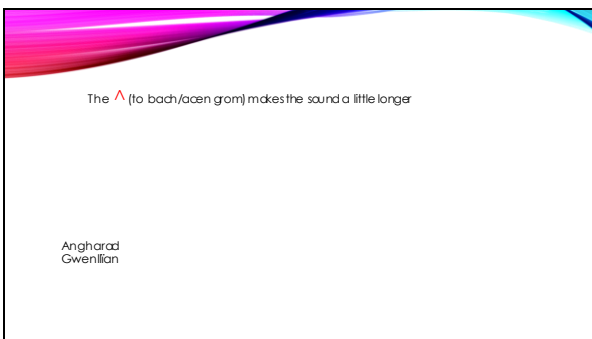

TWO VOWEL SOUNDS		
ai oe au	Similar to English eye	gwaith, cais, Owain, pernaeth, gwasanaethu, cau, adnoddau, gwylau, dechrau, adnau.
aw	Similar to English how in cow	aw, caw, cawl, dawn.
ei eu ey	Similar to English say	elch, gweithio, cyleitad, gweithgaredd, ceisiadau, teithio, Ewren, Llanyrddeym.
oi oe ou	Similar to English boy in boy	cynholi, clai, holi, holi, oed, oer, ddod, cyffwrdd.
ow	Similar to English how in own	Owen, clowch, towch, frowch.
wy	This sound doesn't occur in English	swyddfa, cwyn, hwy, hwy, dwy, trwyd, rhwydd, gorffwys, egwyl, gwyliau.

The accent is usually on the last syllable but one.

Angharad
Gwenllïan

Abertawe

cymylog	eiffantod
dibynnu	mabolgampau
lyggeden	teledu
cwningen	ysgwyddau

EICH TRO CHI!

partner	angel	Euros
cell	faint	pump
union	paid	truth
bun	allan	gem
march	campus	afraid
her	hurt	person
murmur	dull	dawn
sail	foes	draw

I LYF LYRNING WELSH!

- Gw d lyc. Ai hôp ddat yw can rîd ddys and ddat it meics sens tw yw. Iff yw can rîd ddys, dden yw ar dwing ffaen and wil haf no problems at ôl in lyrnyng awr ffaen Welsh alfabet.
- Lyrnyng Welsh is ffyn and yw wil enjoi eferi minit.
- Ddis is ddy ffyrst step twards spicing Welsh. Cîp at it and haf a gô!

Cyfarchion Greetings

Bore da	Good morning
Prynhawn da	Good afternoon
Sat ydyd chi'n hysbwrth?	How are you today?
Sat i'n iach? (Several)	Hi
Hwyl fawr	Cheers
Oso bachs	Goodbye

 Prifysgol Cymru
Cardiff University
University of Wales
Trinity Saint David

Noswaith dda	Good evening
Nos da	Good night
Hwyl / Da bo (chi)	Goodbye

 Prifysgol Cymru
Cardiff University
University of Wales
Trinity Saint David

TREGLAD MEDDAL
(CYFARCH GRWPI)

P	B
T	D
C	G
B	F
D	Dd
G	-
Ll	L
M	F
Rh	R

 Prifysgol Cymru
Cardiff University
University of Wales
Trinity Saint David

P	B	Pawb	Bore da, bawb
T	D	Plant	Prynhawn da blant
C	G	Cyfeillion	Annwyl gyfeillion
B	F		
D	Dd	Gofalus, blant!	
G	-	Gwranewch, bawb!	
Ll	L		
M	F		
Rh	R		

**SIARAD Â RHYWUN
SAYING "YOU" IN WELSH.**

Fel mewn rhai ieithoedd eraill, mae mwy nag un ffordd o ddweud "you" yn Saesneg:

Like in some other languages, there is more than one way of saying you in Welsh:

Ti	Ti
Chi	Chi

 Prifysgol Cymru
Cardiff University of Wales
Trinity Saint David

TI / CHI

Ti	One person Someone you know well A child
Chi	A group of people One person you don't know One person you don't know well

 Prifysgol Cymru
Cardiff University of Wales
Trinity Saint David

TEIMLADAU

Sut wyt ti?	How are you?
Sut ydych chi?	
Da iawn, diolch	Very well, thank you
Iawn	Fine
Gw eddai	O.K. / Not bad
Ofradwy	Terrible
Wedi blino	Tired

PERSONAL PRONOUNS

YOUR (Singular)

DY

YOUR (Plural)

EICH

PWY YDY PWY?

Pw ywyt ti?	Who are you?
Pw ydych chi?	
Beth yw dy enw di?	What's your name?
Beth yw eich enw chi?	
Catrin dw i	I'm Catrin

'DY' – YOUR [SINGULAR] CAUSES A SOFT MUTATION!!!

		Gŵr	Dy	Eich
P	B	Dosbarth		
T	D	Bag		
C	G	Gwaith		
B	F	Llyfr		
D	Dd	Papur		
G	-	Cyfrifiadur		
Ll	L			
M	F			
Rh	R			

 Prifysgol Cymru
Cardiff University of Wales
Trinity Saint David

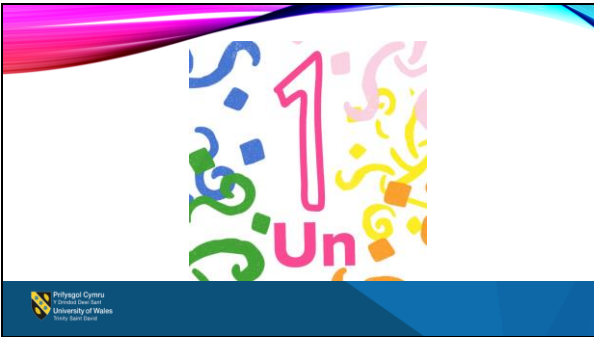
ADOLYGU

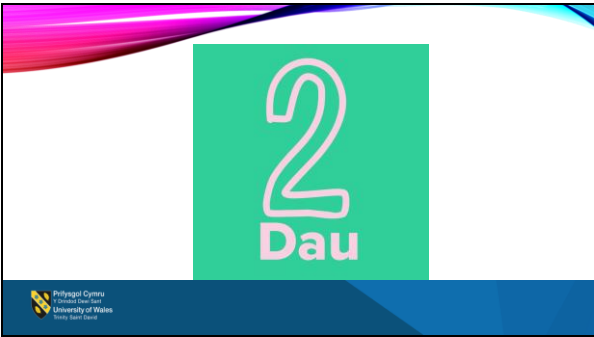
- Siaradwch â 5 o bobl:
- Shwmae!
- Bore da!
- Pwy wyt ti?
- Sut wyt ti?
- Dw i'n dysgu Cymraeg.
- Hwy!

 Prifysgol Cymru
Cardiff University of Wales
Trinity Saint David

Rhifau a'r dyddad

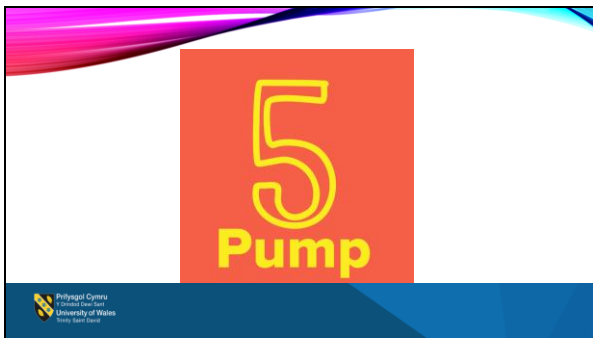
 Prifysgol Cymru
Cardiff University of Wales
Trinity Saint David

10
Deg

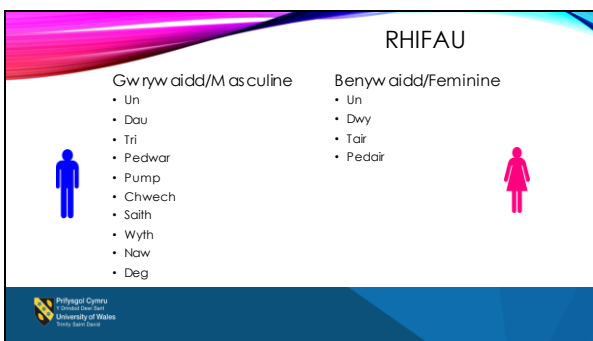
Prifysgol Cymru
Cardiff University of Wales
Trinity Saint David

1	2	3	4	5
un	deu	tri	pedwar	pump
6	7	8	9	10
chwech	saith	wyth	naw	deg
11	12	13	14	15
un deg un	un deg deu	un deg tri	un deg pedwar	un deg pump
20	21	30	100	1000
deu dddeg	deu dddeg un	tri deg	cant	mil

Rhifau
Numbers

Prifysgol Cymru
Cardiff University of Wales
Trinity Saint David

RHIFAU

Gwryw aidd/Masculine

- Un
- Dau
- Tri
- Pedwar
- Pump
- Chwech
- Saith
- Wyth
- Naw
- Deg

Benyw aidd/Feminine

- Un
- Dwy
- Tair
- Pedair

Prifysgol Cymru
Cardiff University of Wales
Trinity Saint David

ENW AU BENYW AIDD /
GWRYW AIDD

Rhaid defnyddio rhifau
benywaidd gydag
enwau benywaidd.

Mae treigladau ar ôl
rhai rhifau.

*You must use feminine
numbers with feminine
nouns.*

*There are mutations
after some numbers.*

 Prifysgol Cymru
Cardiff University
University of Wales
Trinity Saint David

ENW AU BENYW AIDD /
GWRYW AIDD

 Prifysgol Cymru
Cardiff University
University of Wales
Trinity Saint David

THE DEFINITE ARTICLE

- THE
- Y
- YR
- 'R

MORE MUTATING!!

P	B
T	D
C	G
B	F
D	Dd
G	-
Ll	L
M	F
Rh	R

- SINGULAR FEMININE NOUNS
MUTATE AFTER THE DEFINITE
ARTICLE
- Apart from 'll' and 'rh' !!

Y / YR / 'R

Prifysgol Cymru
Cardiff University
University of Wales
Swyddfa'r Gynnydd

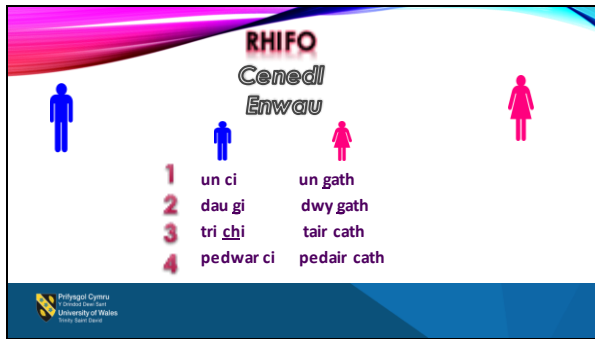
HOW DO WE KNOW IF WORDS ARE FEMININE OR MASCULINE...?

Prifysgol Cymru
Cardiff University
University of Wales
Swyddfa'r Gynnydd

GWR	BEN
☐ Penderfyniad	problem
☐ tad	tudalen
☐ cyfrifiadur	cacen
☐ bws	brawddeg
☐ ddws	dogfen
☐ geiriadur	gwraig
☐	mynedfa
☐ llyfr	llinell
☐ rhew	rhestr

Prifysgol Cymru
Cardiff University
University of Wales
Swyddfa'r Gynnydd

RHIFO
Cenedl
Enwau

1	un ci	un gath
2	dau gi	dwy gath
3	tri <u>chi</u>	tair cath
4	pedwar ci	pedair cath

Prifysgol Cymru
Cardiff University
University of Wales
Cardiff, Cardiff, Wales

RHIFOLION

- Un + freigladd meddal-enwau benywaidd
e.e. un ci; un gath
* Ond ni threiglir l a rh:
e.e. un llong, un ffaw
- Dau + freigladd meddal
e.e. dau fachgen
- Dwy + freigladd meddal
e.e. dwy feich
- Tri + Treigladd Llacs
e.e. Tri chi

SUTYDYN NI'N GWYBOD A YDY GEIRIAU'N
FENYW AIDD NEU'N WRYWAIDD?

Mae clwiau ar gael!

Prifysgol Cymru
Cardiff University
University of Wales
Cardiff, Cardiff, Wales

GERIAU YN DYNODI GWLAD / RHAN O
WLAD - BENYWAIDD

ardal
bro
teyrnas
ynys
talaith
cymdogaeth

*Eithriadau = tîr, pentref, cyfandir

 Prifysgol Cymru
Trinity Saint David
University of Wales
Trinity Saint David

ENW AU TREFI / COED -
BENYWAIDD

tref	derwen
caer	onnen
dinas	palmwydden

ENWAU TORFOL – GRŴP O BOBL -
BENYWAIDD

cenedl
cymdeithas
cynulleidfa
cynhadledd
ysgol
prifysgol
cerddorfa
pobl

*eithriadau: cyngor, dosbarth

TERFYNIADAU BENYWAIDD

- **-ach**, e.e. cyflinach
- **-aeth**, e.e. tystiolaeth
- **-as**, e.e. cymwynas
- **-eb**, e.e. taleb
- **-eg**, e.e. dameg
- **-ell**, e.e. llinell
- **-en**, e.e. coeden
- **-es**, e.e. ysgrifenyddes
- **-fa**, e.e. derbynfa

Eithriadau amlwg: bachgen, gwasanaeth, hiraeth, pennaeth ...

TERFYNIADAU GWRYWAIDD

- **-adur**, e.e. cyfrifiadur
- **-deb**, e.e. undeb
- **-dod**, e.e. undod
- **-der**, e.e. dewrder
- **-had**, e.e. boddhad
- **-iad**, e.e. dymuniad
- **-iant**, e.e. llwyddiant
- **-rwydd**, e.e. euogrwydd
- **-yn**, e.e. plentyn

RHIFAU + OEDRAN

- Un oed
- **Dwy oed**
- **Tair oed**
- **Pedair oed**
- Pump oed
- Chw ech oed
- Saith oed
- Wyth oed.....

CYFRI

- Defnyddio ffurf unigol yr enw
- Dau gi
- Dim
- Dau gwn

SAWL A FAINT?

Ffurio'r cwestiwn ...

Sawl gydag enw unigol - Sawl plentyn sydd yn y dosbarth?

Faint gydag enw lluosog ond cefnwrch yr 'o' a'r freigladd!

Faint o blant sydd yn y dosbarth?

Ateb y cwestiwn ...

Gallwn ateb y ddau gwestiwn trwy roi rhif yn lle faint/sawl...

Sawl plentyn sydd yn y dosbarth? Naw plentyn sydd yn y dosbarth.

Faint o blant sydd yn y dosbarth? Naw o blant sydd yn y dosbarth.

Matiou CCC

[illegible]

Dyddyl Sul	Sunday
Dyddyl Llun	Monday
Dyddyl Mawrth	Tuesday
Dyddyl Mercher	Wednesday
Dyddyl Iau	Thursday
Dyddyl Gwener	Friday
Dyddyl Sadwrn	Saturday

Dyddiau'r wythnos
The days of the week

Misoedd y flwyddyn
The months of the year

01	Ionawr	07	Gorffennaf
02	Chwefror	08	Awst
03	Mawrth	09	Medi
04	Ebrill	10	Hydref
05	Mai	11	Tachwedd
06	Iun	12	Rhagfyr

 Prifysgol Cymru
Prifysgol Fawr
University of Wales
Kenny Smith School

1af - y cyntaf	11eg - yr unfed ar ddeg	21ain - yr unfed ar hugain
2il - yr ail	12fed - y deuddegfed	22ain - yr ail ar hugain
3ydd - y trydydd	13eg - y trydydd ar ddeg	23ain - y trydydd ar hugain
4ydd - y pedwerydd	14eg - y pedwerydd ar ddeg	24ain - y pedwerydd ar hugain
5ed - y pumed	15fed - y pymthegfed	25ain - y pumed ar hugain
6ed - y chweched	16eg - yr unfed ar bymtheg	26ain - y chweched ar hugain
7fed - y seithfed	17eg - yr ail ar bymtheg	27ain - y seithfed ar hugain
8fed - yr wythfed	18fed - y deunawfed	28ain - yr wythfed ar hugain
9fed - y nawfed	19eg - y pedwerydd ar bymtheg	29ain - y degfed ar hugain
10fed - y degfed	20fed - yr ugentfed	30ain - yr unfed ar ddeg ar hugain

Ysgrifennu'r dyddiad
Writing the date

Prifysgol Cymru
Cardiff New Castle
University of Wales
Trinity Saint David

Beth sydd wedi digwydd yma?

Mawrth y 1af
Y 1af o Fawrth

P	B
T	D
C	G
B	F
D	Dd
G	-
Ll	L
M	F
Rh	R

Prifysgol Cymru
Cardiff New Castle
University of Wales
Trinity Saint David

BETH YDY'R DYDDIAD HEDDIW ?

A'r dyddiad yw ...

1af y cyntaf	2il yr ail	3ydd y trydydd	4ydd y pedwerydd	5ed y pumed
6ed y chweched	7fed y seithfed	8fed yr wythfed	9fed y nawfed	10fed y degfed
11eg yr unfed ar ddeg	12fed y deuddegfed	13eg y trydydd ar ddeg	14eg y pedwerydd ar ddeg	15fed y pymthegfed
16eg yr unfed ar bymtheg	17eg yr ail ar bymtheg	18fed y deunawfed	19eg y pedwerydd ar bymtheg	20fed yr ugentfed
21st yr unfed ar hugain	22ain yr ail ar hugain	23ain y trydydd ar hugain	24ain y pedwerydd ar hugain	25ain y pumed ar hugain
26ain y chweched ar hugain	27ain y seithfed ar hugain	28ain yr wythfed ar hugain	29ain y nawfed ar hugain	30ain y degfed ar hugain
31st yr unfed ar ddeg ar hugain	31st yr unfed ar ddeg ar hugain	31st yr unfed ar ddeg ar hugain	31st yr unfed ar ddeg ar hugain	31st yr unfed ar ddeg ar hugain

Prifysgol Cymru
Cardiff New Castle
University of Wales
Trinity Saint David

Misoedd y flwyddyn – months of the year

Ionawr	Chwefror	Mawrth	Ebrill	Mai	Mehedd	Gorffennaf	Awst	Medi	Hydref	Tachwedd	Rhagfyr
Ionawr	October										
Ebrill	March										
Mai	August										
Chwefror	September										
Mehedd	January										
Awst	July										
Hydref	February										
Rhagfyr	November										
Medi	June										
Mawrth	December										
Gorffennaf	April										
Tachwedd	May										

Dyddiadau arbennig!

Dydd Calan – New years day (Ionawr)
 Dydd Sant Ffolaent – St Valentine's day (Chwefror)
 Dydd Mawrth Crefngog – Shrove Tuesday (Chwefror)
 Dydd Gwyl Dewi – St David's Day (Mawrth)
 Sul y mamau – Mothers day (Mawrth)
 Ffwd Ebrill – April Fool's day (Ebrill)
 Sul y blodau – palm Sunday (Ebrill)
 Dydd Gwener y Grogith – Good Friday (Ebrill)
 Sul y Pasg – Easter Sunday (Ebrill)
 Calan Mai – May day (Mai)
 Sul y Taddeu – Fathers day (Mehedd)
 Gorffennaf ysgol – Finish school (Gorffennaf)
 Gwyliau'r haf – summer holidays (Awst)
 Ddechrau' ysgol – start school (Medi)
 Calan Gaeaf – Halloween (Hydref)
 Noson Guto Fflowc – Guy Fawkes Night (Tachwedd)
 Dydd Nadolig – Christmas day (Rhagfyr)

Gweithgaredd/ Ymafer:

Pryd mae...

Pryd mae'nas galan?

Pryd mae dydd Naddig?

Y DYDDIAD YW...

- Ysgrifennwch y dyddiadau hyn yn llawn:

- 1) Mawrth 23
- 2) 18 / 5
- 3) Rhagfyr 31
- 4) 14 / 6
- 5) 19 / 7

Y DYDDIAD YW...

- Ysgrifennwch y dyddiadau hyn:

- 1) Medi 15
- 2) 30 Ionawr
- 3) Awst 14
- 4) 1 Chwefror
- 5) Mehefin 25

Prifysgol Cymru
Cardiff University
University of Wales
Trinity Saint David

GÊM ...

Ionawr	Chwefror
Mawrth	Ebrill
Mai	Mehefin
Gorffennaf	Awst
Medi	Hydref
Rhagfyr	

Prifysgol Cymru
Cardiff University
University of Wales
Trinity Saint David

ARIAN, ARIAN, ARIAN!

 Un cei niog

 Dwy cei niog

 Tair cei niog

 Pedair cei niog

 Pum cei niog

 Chwe cei niog

Prifysgol Cymru
Cardiff University
University of Wales
Trinity Saint David

